

ההסכם להצטרפות המפד"ל לממשלה כבר הושג * מפ"ם שוכנעה להסכים * יעבדו על ל"ע ור"צ * הליכוד מזדעזע אך לא יתמוטט * רימלט לא יתפטר * תמיר יבצע נסיגה נוספת

אליעזר רונן, ממעמדה אותו לביוררים ולשיחת נוקבת, ואילו רונן עצמו רמז לא פעם, בשבועות האחרונים, כי היה מאושר אילו יוכל לעזוב ולהצטרף למפלגת העבודה. בתוך הליברלים העצמאיים קיימת תסיסה קבועה, אך תה מלבנים חוגי הצעירים בהשראת חברי כנסת מסויימיים, נגד שילטונו של משה קול, האיום המתמיד על איחוד בין הליברלים העצמאיים לבין הליברלים שבליי כוד, גורם לקול נדודי שינה, ויריבו מנצלים זאת היטב. ביחסים בין שולמית אלוני לבין שני חברי-הכנסת האחרים מרשימתה, בוועד מואב ומרשה פרידמן, חלה שביתת-נשק, לאחר מספר סצינות חצי-ציבוריות, אך לכל אחד ברור כי השקט הוא מלאכותי וזמני.

הליכוד

המפולג

אך לא רק במפלגות הקואליציה חוגג הפירוד. נראה כי הרשימה המפולגת ביותר, בה מושכים כוחות רבים לכל כיווני השמיים, היא דווקא סיעת הארץ פוּיִצְיָה, הליכוד. את כותרות העיתונים תופסות ההתכתשויות בין שני חברי-השבע, ח"כ שמואל תמיר ואלי עזר שוטסק, מעללי המרכז החופשי מזכירים תסריט של סרט מדרגה ד' ומעורבים בהם מזכירות, מוסיקה, פריצת ארונות, גניבת מיכתבים ושכנים הצופים בכתונות-לילה בכל המתרושש לנגד עיניהם.

אולם, אם יצטרך תמיר לעמוד בפני הבירור אותו מכין לו בגין בנושא השטחים — תחת איום ברור של פילוג במפלגתו — כאשר שוטסק, יחד עם הח"כ הצעיר אהוד אולמרט יצטרפו באופן מוחלט לחרות ולמנהיגה מנחם בגין, הוא ייותר עם ח"כ עקיבא ("הזמר") נוף, גורס-צרות" אחר בליכוד, הוא אריק שרון. ראשי הליברלים טוענים ברישגלי כי חברי-המפלגתם, אריק שרון, הוא "גמור" מהבחינה הפוליטית. אריק אינו נשאר חייב, ובנאומו בכנסת לעג גלויות למפלגתו שלו: "חמ"ר קרדים מה יפית בפני המערך". הוא אף תקף בחריפות, ללא נקיבת שם אומנם, שניים מחברי מפלגתו-שלו: ח"כ יחזקאל פלומין, מחותמי המינשר הפלסטיני (עליו חתמו גם שני ראשי הערים של הליברלים, ראש עיריית תל-אביב שלמה ("ציצ"י)) להט וראש עיריית רמת-גן ישראל פלד), ואת ח"כ זלמן אברמוב, שותפו של אריה (לובה) אליאב למינשר אחר.

בעת נאומו זה של אריק, עזב מנהיג מפלגתו, הד"ר אלימלך רימלט, באופן הפגנתי את אולם מליאת הכנסת, אולם גם חייו של רימלט עצמו, אינם קלים. רימלט, אשר הבטיח לוותר על ראשות המפלגה תוך שנה, הוריד כבר עתה כי לא יעשה זאת, כל עוד קיים האיום כי יריבו השנוא עליו, אריה ("לייב") דולצין, אשר שמו מוזכר כיוורשו של רימלט, עלול לקבל את התפקיד.

שידוך כן

חתונה לא

כי אותה עת מנהל רימלט משאומתן אינטנסיבי ביותר עם חברי ע"מ שבליכוד, מיפלגה קיקיונית זו יודעת, כי אין לה כל זכות קיום במיסגרת עצמאית, ומנסה לפתוח לה אופציות שונות לקראת הבחירות הבאות, בכל עת שתיערכנה. השידוך בין שתי מפלגות אלו נראה טוב הן לחתן והן לכלה. ארבעה חברי ע"מ הם תוספת כוח רצינית לליברלים, במתח המתמיד בינם לבין חרות, ואילו המיפלגה הליברלית היא תועדת-ביטוח מצד יינת לארבעת חברי-הכנסת-בחסד של ע"מ.

למרות ששידוך זה נראה מצויין, הרי החתונה עצמה לא תיערך. נראה כי מנהיג ע"מ, ח"כ יגאל הורביץ, עדיין ממתין לראות כיצד יפול דבר במלחמה הצפויה בין משה דיין לבין מנהיגות מפלגתו, ודווקא דיין הוא בן הבגרות הטיבעי והקרץ לע"מ.

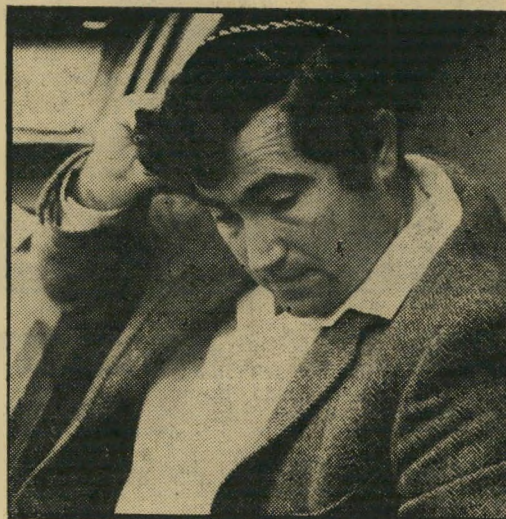
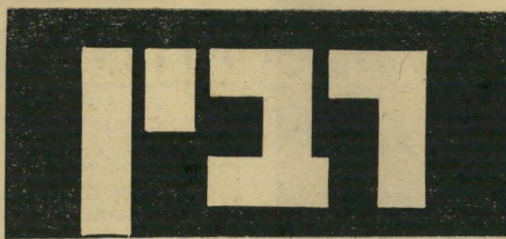
השיחות בין הליברלים לע"מ יביאו, כפי הנראה, להצהרת-אהבים מסווג של הסכמי-שיתוף-פעולה ונקיטת עמדות משותפת, אך לא לאיחוד של ממש.

למרות מחול-השדים המתחולל בליכוד, נראה כי מיסגרת פוליטית זו לא תתפרק, ולו משום הסיבה הפשוטה שכל אחד ממרכיביה יודע, כי פירוק הליכוד פירושו התיאבדות פוליטית.

אל כל אלה מצטרפים אפילו חברי החזית של אגו"י ופא"י, במריבות הפנימיות אצלם, מיפלגה זו, אשר בקונסולציות פוליטיות מסוימות יכולה להוות את לשון-המאזניים, סמועה אף היא מבכנים, כאשר דווקא הח"כ המתון-לכאורה אברהם ורדיגר, מגלה עמדות נוקשות, ואילו שותפו ח"כ שלמה לורנץ הוא המתון, אך גם כאן, אין סכנה לפרישתו של מי מהם.

בעוד ההתכתשויות בתוך המיפלגות גוברות והולכות, עדיין מאיים הצל הגדול, משה דיין, על כל המערכת הפוליטית בארץ. חסידי דיין, ובראשם מרדכי בן-פורת, אוגרים כוח ללא-איות, ומכניסים את הקרקע — אם וכי אשר יחליט דיין ליצור משבר ממשלתי ולנסות לכבוש את השלטון מדי מפא"י.

פחד דיין, אשר לכאורה נראה כיום כשוקט על שמי ריו, מאיים לא רק על ראש-הממשלה ועל מיפלגתו, אלא גם על כל המיפלגות האחרות. שם נערכים כוחות בעד ונגד דיין, כשכל נאום וכל הצהרה נשקלים מנקודת-המבט של: "איך יגיב דיין".

מעשה הפודיות שהוטל בשבועיים האחרונים על מיספר ישיבות שנערכו, הן במישרד ראש-הממשלה והן בחברות-הסיעות שבבניין הכנסת, עורר גל של שמועות על כך שמשוה חשוב מתבשל. אולם הישיבות הסודיות הללו לא עסקו בענייני חוץ וביתחון, ואפילו לא בענייני המשא-המתן עם ירדן. היו אלה הישיבות האחרונות שהתקיימו במשולש מיפלגת העבודה, מפד"ל ו-מפ"ם, בהן הוחלט סופית על צירוף המפד"ל לממשלה.

ראש-הממשלה יצחק רבין, המבוהל מחיצי-האיום אר-תם שולח לעברו ללא-הרף משה דיין, בתוספת רמזים ממנהיגי המפד"ל על התהדקות הברית בין מיפלגה זו לבין הליכוד ומשה דיין, החליט להפעיל את מלוא השפעתו למען צירוף המפד"ל לקואליציה.

המתווכים המסורתיים מצד מיפלגת העבודה — הרש"חיים צדוק, ח"כ משה ורטמן וח"כ מנחם הכהן, ניראו כבלתי-מספיקים לצורך ביצוע משימה זו. לאחר כישלונם הקודם, צדוק היה מתון מדי, ורטמן עסקני מדי, ואילו הכהן הפך להיות בלתי-מהימן הן על העבודה והן על המפד"ל, בכל הנוגע לנושא זה.

מטעם זה החליט רבין לקחת את הטיפול על עצמו. הוא זימן אליו את שר-החקלאות אהרון אוזן, הזכיר לו כי הוא אדם דתי, ושלח אותו לממש את הדופק אצל מנהיגי המפד"ל, יוסף בורג ויצחק רפאל.

השניים, הנאבקים נואשות במיפלגתם למען הצטרפות לקואליציה, דרשו כי השיחות תיערכנה בסודיות מוחלטת, בעיקר משום שני חברי-הכנסת הצעירים של המפד"ל, זבולון ("סמי") המר, וד"ר יהודה ("סוסו") בן-מאיר, ואומנם, שניים אלה הבחינו לפתע כי חבריהם למפלגה נמנעים לשוחח עימם, מסתודדים, בצורה חשורה "דה" בינם לבין עצמם ועם חברי-הכנסת של המערך.

אך למרות כל אלה הודיעו בורג ורפאל לרבין, כי יהיה עליהם לצרף את המר לממשלה, כפי הנראה כשר-הסעד, כדי להשתיק את חוג האמנים במפד"ל. לחוג זה אומנם רק 20% במוסדות מפלגה זו, אולם הם הצליחו עד כה לטרפד את כניסת מיפלגתם לממשלה.

טיפול

בשותפים-הזוטרים

הן ולמיפלגת הקואליציה הקיימת, רבין זומין את מנהיגי המפ"ם לשיחות ניפרדות והצליח לשכנע אותם להסכים כיום להצטרפות המפד"ל לממשלה, על-פי הנוסחה המוסכמת של הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, נוסחה זו טוענת, שגיר ייעשה לפי המקובל מדור-לדור.

לאחר השגת הסכמת מפ"ם לנוסחה זו, אחרי שרבין איים בחציצה כי הממשלה, במתכונתה הנוכחית, נותנת פתח להסתערויותיו של משה דיין, נותר לראש-הממשלה לטפל רק בשני השותפים הזוטרים של הקואליציה: הליברלים העצמאיים, ומיפלגתה של שולמית אלוני, ר"צ.

למרות ההכרזות הנוקשות של מנהיגי ל"ע, ובעיקר אלו של שר-התיירות משה קול, בעניין איי-הכניעה ל-דתיים, נראה כי רבין יצליח, בשיחות אותן יערוך השבוע ובשבוע הבא, להתגבר על מיכשול זה. אחד הנימוקים המכריעים בשקולי קול והשר-בליתיק גרעון האוזנר, יהיה העובדה ששניהם אינם חברי-כנסת, אם תיפול הממשלה, הם יישארו בחוץ.

חוגים שונים במיפלגת העבודה, המכירים היטב את שולמית אלוני, מוכנים להישבע כי גם היא תצליח למצוא נוסחה גואלת, ותיאשר שרה.

רמז להצטרפות הורדית של המפד"ל לקואליציה נתן ראש-הממשלה, כמעט בהיסח-הדעת, למישלחת מבני עדות-המזרח, תושבי חיפה והצפון, שהופיעה בסניו ב-שבוע שעבר. מגמתה של המישלחת היתה מינויו של הח"כ הצעיר ממפא"י בחיפה, משה שחל, כשר-התיק שורת (תיק בו מחזיק בינתיים ראש-הממשלה בעצמו).

רבין הסביר לחברי המישלחת כי במידה שהמפד"ל לא תצטרף לממשלה, הוא יערוך שינויים במשרדים השונים, ולכן אין הוא יכול למנות עתה שר נוסף. כן טען, כי הוא עדיין שומר מקום בממשלה לאבא אבן (בתפקיד של שר-לאגתיק — לפי הגדרתו של רבין), אולם, אם ייכנסו המפד"ל לקואליציה, מובטח התיק לשחל.

בסיום השיחה, כאשר נפרד ראש הממשלה מחברי המישלחת, אמר להם בחצי-חיוך: "אתם צריכים להתמתן רק חודשיים, כדי ששחל יהיה מיניסטר".

אין כימעט כל ספק, איפוא, שכאשר תתכנס הכנסת לישיבתה הראשונה, אחרי הפגרה, כבר יישבו ליד שולחן הממשלה לפחות עוד שלוש דמויות חדשות-יש: נוח — שר-הפנים יוסף בורג, שר-הדתות יצחק רפאל, ו-שר-הסעד זבולון המר.

אולם, בעוד שנראה כי שתי מיפלגות שותפות-היסטוריות מצליחות לגבש חזית אחת, הרי בתוך המיפלגות עצמן, סוערות הרוחות. את מפא"י מסעיר עתה הרב קרמון-גרשוני המאיים לשסע את המיפלגה. מריבה זו מתנהל בסניגון שהוא חדש במיפלגה:

"אתה לא נורמאלי!" "ירדת מהפסים!" "אני אורוק אותך מכאן!" "מגיע לך בעישה בתחת!" "צריך לחתוך לך את הלשון!" בצד קללות כמו "גיבוה", "סנילי", גם אצל שאר מרכיבי הקואליציה אין השלום שורה. מפ"ם מוועזת מהתנהגותו של המרדן-התורן שלה, ח"כ